

prima instanță: Curtea de Apel Bălți (A. Albu)

ÎNCHEIERE

31 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Primăria or. Florești,
în pricina civilă la contestația formulată de lichidatorul SA „Fabrica de
Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, privind dispunerea rectificării
tabelului definitiv consolidat al creanțelor,
împotriva încheierii din 09 martie 2017 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă:

La 09 decembrie 2016, lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, a înaintat instanței de insolvabilitate contestație, prin care a solicitat anularea parțială a creanței creditorului Primăria or. Florești în sumă de 375051,66 lei cu dispunerea rectificării tabelului definitiv consolidat al creanțelor a SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”.

În motivarea contestației s-a indicat că, la 26.03.2014 SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești” s-a adresat la Curtea de Apel Bălți cu cerere introductivă, prin care a solicitat intentarea procesului de insolvabilitate față de sine însuși din motivul incapacității de plată față de creditorii. Prin încheierea din 28.03.2014 a Curții de Apel Bălți, a fost admisă spre examinare cererea introductivă, în funcție de administrator provizoriu a fost desemnat ÎI „Manalati Tair”. Prin hotărârea din 27.05.2014 a Curții de Apel Bălți, a fost intentat procesul de insolvabilitate față de SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, iar în funcție de administrator al insolvabilității a fost numit Manalati Tair. Prin încheierea din 23.06.2015 a Curții de Apel Bălți, în privința SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești” s-a intentat procedura falimentului și dizolvarea SA „Fabrica de Fermentarea a Tutunului Florești”, lichidator fiind numit administratorul autorizat Manalati Tair.

Menționează lichidatorul că, în cadrul procesului de insolvabilitate, Primăria or. Florești a depus cerere de validare a creanței în sumă de 981761,38 lei cu includerea acestei creanțe în tabelul creanțelor debitorului SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului

Florești”. Primăria or. Florești, în cererea înaintată, a declarat că creanța înaintată spre validare derivă din titlul executor nr. 2-502 din 22.03.2013 emis de judecătoria or. Florești (executat parțial de executorul judecătoresc în sumă de 143393 lei) și din datoria la plata restantă pentru folosirea terenului – proprietate publică, aferent întreprinderii debitoare.

Specifică lichidatorul că a introdus în tabel creanța Primăriei or. Florești și instanța a validat-o integral în sumă de 981761,38 lei.

Precizează lichidatorul că, la ședința comitetului creditorilor din 28.07.2016 a fost obligat, de comitetul creditorilor, de a verifica corectitudinea și temeinicia creanțelor trecute în tabelul creanțelor. În cadrul verificării creanței creditorului Primăria or. Florești s-a stabilit că creanța dată a fost admisă și introdusă în tabelul creanțelor în mod greșit în baza unei erori esențiale, deoarece creditorul solicitând validarea creanței rezultate din contractul de arendă, nu a prezentat nici o probă care ar demonstra că datoria la plata restantă pentru folosirea terenului - proprietatea publică, aferent întreprinderii debitoare constituie suma de 375051,66 lei. Mai mult, creditorul nu a prezentat lichidatorului nici contractul de arendă și nici un alt înscris ce ar confirma existența relațiilor contractuale încheiate între Primăria or. Florești și SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”. Or, aceste acte sunt absolut necesare întru confirmarea valabilității creanței.

De asemenea, declară lichidatorul că, arenda terenurilor - proprietatea publică se stabilește în baza și în condițiile Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308 din 25.07.1997, iar în lipsa actelor nu este posibil de stabilit și corectitudinea aplicării normelor imperative prevăzute în legea nominalizată.

Prin încheierea din 09 martie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis contestația lichidatorului SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, și s-a anulat parțial creanța creditorului Primăria or. Florești în sumă de 375051,66 lei; s-a dispus rectificarea tabelului definitiv consolidat al creanțelor din 12 septembrie 2016 a SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, indicând creanța Primăriei or. Florești în sumă de 606709,72 lei.

La 20 martie 2017, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 26), Primăria or. Florești a declarat recurs împotriva încheierii din 09 martie 2017 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia cu rejudecarea cauzei și respingerea contestației înaintate de lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, privind anularea parțială a creanței creditorului Primăriei or. Florești în sumă de 375051,66 lei.

În motivarea recursului s-a invocat că, suma înaintată spre validare în mărime de 375051,66 lei a fost calculată conform tarifului pentru calcularea prețului normativ al pământului pentru o unitate grad-hectar având ca bază prevederile art. 10 alin. (1) al Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, conform căroră, în cazul în care proprietarii obiectivelor privatizate sau ai întreprinderilor și obiectivelor private nu au cumpărat sau nu au arendat terenuri aferente obiectivelor și întreprinderilor menționate, de la aceștia, în modul și termenele fixate în conformitate cu legislația, se va încasa anual plata pentru folosirea terenului,

stabilită în mod unilateral de consiliile locale în baza deciziilor. Astfel, atât deciziile consiliului local, cât și tabelele de calcul au fost prezentate, prin cerere prealabilă, lichidatorului SA „Fabrica de Tutun Florești”, Manalati Tair. Deci, nu poate fi reținută ca întemeiată critica lichidatorului debitorului privind introducerea creanței creditorului în sumă de 375051,66 lei, ca fiind o eroare esențială.

Conform art. 8 alin. (1) a Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvență a adoptat încheierea la 09 martie 2017, iar recursul a fost declarat de Primăria or. Florești la 20 martie 2017, conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 26), ceea ce denotă că este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Primăria or. Florești este întemeiat și urmează a fi admis, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

În conformitate cu art. 1 alin. (4) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale prezentei legi.

Conform art. 140 alin. (1) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă are o creanță față de debitor născută anterior datei deschiderii procedurii, creditorul înaintează în scris creanța, indiferent de tipul ei, printr-o cerere de admitere a creanțelor adresată instanței de judecată care examinează cauza de insolvență a debitorului.

Conform art.142 alin.(7) al Legii insolvenței, nr. 149 din 29 iunie 2012, o creanță se înscrie în tabel ținându-se cont atât de suma datorată efectiv, cât și de dobânda corespunzătoare sau de penalitatea, sau de orice alt accesoriu calculat până la data deschiderii procedurii, așa cum rezultă din actele depuse la dosar.

Conform art. 144 alin. (1), (6), (8) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul și creditorii pot să formuleze contestații cu privire la creanțele și la drepturile de preferință neadmise sau trecute integral sau parțial de administratorul insolvenței/lichidator în tabelul definitiv.

Dacă o creanță este contestată de unul dintre creditori, creditorul a cărui creanță se contestă poate aduce dovezi și își poate exercita alte drepturi pentru a contracara contestațiile. Dacă creanța este întemeiată pe un titlu executoriu sau pe o hotărâre judecătorească, sau pe o hotărâre arbitrală definitivă, sarcina probei contrare aparține contestatarilor.

După expirarea termenului de depunere a contestațiilor prevăzut la alin.(2) și până la încetarea procesului, orice parte interesată poate face contestație împotriva trecerii unei creanțe sau a unui drept de preferință în tabelul creanțelor în cazul descoperirii unui fals sau unei erori esențiale care au determinat admiterea creanței sau a dreptului de preferință, precum și în cazul descoperirii unor titluri hotărâtoare necunoscute până atunci.

Curtea de Apel Bălți, ca instanță de insolvabilitate, fiind investită cu judecarea pricinii în speță, conform temeiurilor, obiectului cererii și cumulul de probe prezentate de părți, a interpretat eronat norma de drept material, situație ce impune casarea actului judecătoresc adoptat cu soluționarea prin decizie a problemei în fond.

Din materialul probator anexat s-a constatat că creditorul Primăria or. Florești, în cadrul procesului de insolvabilitate, a înaintat cerere de admitere a creanței în mărime de 981761,38 lei, solicitând includerea acesteia în tabelul creanțelor debitorului.

Prin urmare, lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, a inclus în tabel creanța creditorului Primăria or. Florești în sumă de 981761,38 lei.

Colegiul reiterează că contestația împotriva creanței Primăriei or. Florești a fost înaintată de lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, care, de fapt, anterior a verificat creanța menționată și a inclus-o în tabelul creanțelor.

Respectiv, la moment nu se mai poate invoca netemeinicia creanței de către lichidator, în condiția când însăși lichidatorul a pledat pentru validarea creanței.

La ședința comitetului creditorilor din 28 iulie 2016, lichidatorul debitorului a fost obligat de a verifica corectitudinea și temeinicia creanțelor trecute în tabelul creanțelor debitorului.

Ulterior, lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, la 09 decembrie 2016, a depus contestație la tabelul definitiv consolidat al creanțelor creditorilor SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești” în legătură cu creanțele creditorului Primăria or. Florești, solicitând admiterea contestației, anularea parțială a creanței creditorului Primăria or. Florești în sumă de 375051,66 lei cu dispunerea rectificării tabelului definitiv consolidat al creanțelor debitorului.

Colegiul menționează că în contestație s-a indicat la „eroare esențială”, însă, de fapt, lichidatorul s-a referit la „temeinicia creanței”.

Prin încheierea din 09 martie 2017 a Curții de Apel Bălți s-a admis contestația lichidatorului SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair și s-a anulat parțial creanța creditorului Primăria or. Florești în sumă de 375051,66 lei; s-a dispus rectificarea tabelului definitive consolidate al creanțelor din 12 septembrie 2016 a SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, indicând creanța Primăriei or. Florești în sumă de 606709,72 lei.

În susținerea poziției sale, instanța de insolvabilitate a reținut că creanța creditorului Primăria or. Florești față de debitorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, în proces de insolvabilitate, rezultă din titlul executoriu (parțial executat) și contractul de arendă.

Colegiul relevă că, instanța de insolvență a concluzionat asupra temeiniciei contestației înaintate de către lichidatorul debitorului Manalati Tair, dispunând rectificarea tabelului definitiv consolidat a creanțelor debitorului, axându-se pe faptul că creditorul Primăria or. Florești nu ar fi prezentat înscrise întru stabilirea existenței raporturilor contractuale, condițiile și termenele lor. În final, însă, instanța de insolvență a constatat că s-ar fi admis o „eroare esențială” privind includerea creanței creditorului Primăria or. Florești în sumă de 375051,66 lei în tabelul definitiv consolidat.

Sub aspectul dat, Colegiul menționează că, de fapt, instanța de insolvență, examinând contestația lichidatorul debitorului Manalati Tair, s-a expus asupra netemeiniciei creanței validate de însăși instanța de insolvență, ceea ce presupune că a revenit asupra unei creanțe deja validate printr-un act de dispoziție definitiv și irevocabil, ceea ce contravine prevederilor legale.

Or, în conformitate cu art. 143 alin. (8) al Legii insolvenței, consemnarea judecătorului în tabelul definitiv consolidat al creanțelor are efectul unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile pentru toate creanțele validate, conform valorii și rangului lor, precum și pentru debitor, administrator/lichidator și pentru toți creditorii chirografari și creditorii garantați. După validarea creanțelor din tabelul definitiv, numai titularii creanțelor consemnate în tabel pot să participe la votul planului de restructurare sau la orice repartitie de sume, în caz de faliment etc.

Astfel, rediscutarea soluției adoptate, la caz – validarea creanței, se poate produce doar cu excepția unor cazuri exprese datorită caracterului irevocabil al dispoziției instanței pentru care se dispune validarea creanței.

În acest sens, Colegiul reiterează că revenirea asupra soluției de validare poartă caracter excepțional și la care nu se poate apela oricând și fără temei consistent.

La caz sunt relevante și argumentele recurentului invocate precum că creanța creditorului Primăria or. Florești în sumă de 375051,66 lei, inclusă în tabelul definitiv al creanțelor debitorului, nu a fost contestată de participanții la procedura de insolvență împuterniciți cu acest drept, or, în cadrul ședinței de judecată, lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, nu a negat acest fapt.

De asemenea, Colegiul relevă că instanța de insolvență neîntemeiat s-a referit în decizia sa precum că creanța creditorului Primăria or. Florești în sumă de 375051,66 lei inclusă în tabelul definitiv consolidat constituie o eroare esențială.

Or, prin „eroare” se subînțelege diferența dintre valoarea reală a unei mărimi și valoarea calculată a acestei mărimi sau lipsă de concordanță între percepții și realitate, confirmată de practică, a lucrurilor percepute.

Deci, în sensul său, eroarea constituie nu altceva decât un calcul greșit, ceea ce la caz nu este constatat, or, în speță nu au fost admise anumite erori de calcul.

De asemenea, ca „eroare” în sensul art. 143 alin. (8) al Legii insolvenței, se poate de înțeles și o indicare greșită a valorii creanței datorită unei confuzii, imprecizii, dar în nici un caz nu se subînțelege lipsa temeiului juridic.

Respectiv, confirmarea unei creanțe, nu poate fi considerată o eroare, în condițiile când nu s-au descoperit falsuri sau erori esențiale rezultând din prevederile art. 144 alin. (8) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Astfel, din circumstanțele menționate supra, Colegiul conchide asupra necesității casării încheierii din 09 martie 2017 a Curții de Apel Bălți și emiterii unei încheieri noi de respingere a contestației înaintate de lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, privind dispunerea rectificării tabelului definitiv consolidat al creanței debitorului.

În contextul celor expuse, conducându-se de prevederile art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite cererea de recurs declarată de Primăria or. Florești.

Se casează încheierea din 09 martie 2017 a Curții de Apel Bălți, în pricina civilă la contestația formulată de lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, privind dispunerea rectificării tabelului definitiv consolidat al creanței debitorului.

Se pronunță o nouă încheiere prin care se respinge contestația înaintată de lichidatorul SA „Fabrica de Fermentare a Tutunului Florești”, Manalati Tair, privind dispunerea rectificării tabelului definitiv consolidat al creanței debitorului.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală